

Yezydyzm: religia Kurdów

Autor tekstu: **Mirosław Kropidłowski**

Pozostało już niewielu yezydistów (w Polsce niektórzy wolą pisownię „jezidiści”). Według jednej z wersji, mają oni wierzyć w Shaitana, którego nazywają Tavus. Wierzą, że Allah i Tavus byli sobie równi, ale pewnego dnia Allah oszukał Tavusa i zabrał mu część jego mocy, ale według wyznawców Yezidizmu, nadejdzie jeszcze dzień, kiedy Tavus odbierze Allahowi skradzioną mu kiedyś moc. Tymczasem Wielka Encyklopedia Larousa twierdzi, że Yezidizm jest odłamem islamu, wręcz islamską sektą, a jego wierni wierzą, że świat został utworzony przez Allaha, który jednak oddał go we władanie Tavusowi, przy czym ten nie skorzystał ze swej władzy we właściwy sposób, o czym miał się dowiedzieć Allah, ale mu przebaczył po tym, jak Tavus na znak skruchy płakał przez 7 tysięcy lat. Inne źródła dopatrują się w religii yezydów wpływów mitraizmu.

Słowo „yezidi” pochodzi z języka perskiego: Bóg i Yazata. Yezidzi posiadają swoje dwie księgi: Kitab-ul Cilve i Mushaf-i Res (Czarna Księga). Podczas corocznego festiwalu letniego w świątyni Lalish w Iraku wierni składają ofiary z ptaków i o poranku modlą się do anioła Malak Tausa. Chodzą bosą po ulicach Sheikh Adi, ważnego religijnego miejsca yezydów położonego około 450 km na północ od Bagdadu. To tam udają się do swoich świątyń, gdzie robią węzły na świętej tkaninie w świątyni, co ma przynieść im łaskę otrzymania potomka płci męskiej.

To jedna z najstarszych religii w Iraku, zaliczana do religii monoteistycznych. W sierpniu 2004 r. miało się zjawić na festiwalu, jak co roku, około 15 tysięcy wiernych, przy czym niektóre rodziny przyjeżdżają nawet z pielgrzymką z zagranicy. Tymczasem ataki fundamentalistów islamskich przeciw mniejszościom religijnym w Iraku spowodowały, że polityczny przywódca yezydów, „książę” Sheikh Tassim, nakazał, aby w tym roku nie obchodzić festiwalu, uzasadniając swoją decyzję brakiem możliwości zapewnienia pielgrzymom bezpieczeństwa. Pomimo to pojawiły się tam setki wiernych, chociaż nie tysiące, jak w poprzednich latach. „Nie oczekiwałem, że przyjedzie tyle ludzi”, powiedział 71-letni „książę” Tassim, przyjmując wiernych w jednej z sal świątyni. Według niego, yezidzi i religijna wspólnota kurdyjska liczą 750 tysięcy wiernych na całym świecie, zwłaszcza w Syrii, Turcji, Iranie, Armenii, Gruzji i w Rosji. Tassim obawia się ataków terrorystycznych. W Iraku yezidzi uważani są przez wielu za tych, którzy „adorują diabła”, bowiem oddają cześć wszystkim stworzonym przez Boga aniołom, w tym również „upadłemu aniołowi”, który w tradycjach chrześcijańskich i muzułmańskich jest znany jako Szatan.

Według yezydów, Malak Taus był ulubionym aniołem Boga i został posłany na Ziemię jako prorok pokoju. Wielu wyznawców tej religii twierdzi, że są bardziej narażeni na ataki terrorystyczne aniżeli przedstawiciele innych mniejszości religijnych, a to ze względu na kurdyjskie pochodzenie i wyznawaną wiarę. Sheikh al-Yass Oudi, daleki krewny Sheikh Adi, historycznego założyciela religii yezydów, stwierdził, że zawsze byli dyskryminowani w Iraku, ale pomimo to pozostaną wierni swoim tradycjom.

Wierni tej religii nie posiadają religijnej ceremonii zaślubin. Tradycja nakazuje porwać narzeczoną z jej rodzinnego domu, a dopiero po roku zapłacić za nią wiano. Starają się też nie golić wąsów, nie jedzą sałaty i nie ubierają się na niebiesko. Według Oudi nie lubią mieszać się

z Arabami, bowiem ci mają ich za nieczystych. W kampanii przeciw irackim Kurdom Saddam Hussein nakazał zniszczyć setki wiosek zamieszkałych przez yezydów. Nawet teraz, chociaż jeden z yezydów jest ministrem w nowym rządzie Iraku, obawiają się o swoją przyszłość. Na dyskryminację ze strony Arabów skarży się również przedstawiciel lokalnego rządu w Sinjar, Qasim Shursha, wioski położonej pomiędzy Mosulem, a granicą z Syrią, gdzie wielu yezydów to uchodźcy, którzy do dzisiaj są zmuszeni żyć w namiotach.

Istnieje jeszcze jeden problem dla yezydów, na temat którego zaczęto już toczyć wewnątrzreligijne dyskusje. Chodzi o liczebny spadek wyznawców tej religii w związku z jej sztywnymi tradycjami. Jednym z tegorocznych pielgrzymów do świątyni Lalish był 32-letni nauczyciel Sabah Haji. Według niego, liczba yezydów maleje, gdyż nie mogą oni żenić się z osobami, które nie należą do ich religii, a zarazem sami yezidiści nie akceptują konwersji. Haji nie zgadza się z dyskutantami, którzy chcieliby poluźnić te zwyczaje. Według niego ta „najstarsza religia planety” powinna zachować swoje tradycje nawet jeśli w ten sposób sama wspólnota yezydów zostanie zagrożona wymarciem. „Jeśli Bóg zechce, abyśmy zniknęli, to znikniemy”, podsumował swój wywód Haji.

Podobna tematyka na: [Więcej o yezydzie](#)

Mirosław Kropidłowski

Ur. 1961. Przez wiele lat był misjonarzem katolickim w Afryce i w Ameryce Łacińskiej, od niedawna jest księdzem prawosławnym Ukraińskiego Kościoła Prawosławnego - Patriarchatu Kijowskiego w Brazylii. Współtworzy serwis Ekumenizm.pl. Pracuje jako zastępca dyrektora w biednej szkole publicznej na peryferiach miasta Senhor do Bonfim i pracuje społecznie wśród najuboższych dzieci swojej szkoły i regionu. Jest także inicjatorem [Stowarzyszenia Misja Nadzieji i Miłości](#), do walki z biedą i jej konsekwencjami.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 08-01-2005)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3870) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3870>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz
Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania

wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl